

NARRATIVA // Testimonis de l'esquizofrènia

Al costat fosc

Perdre la raó és una de les pors de l'ésser humà; embogir, tornar-se aliè al que un pensa que és i ser habitat per altres. La manifestació pública de la bogeria ens angoixa i encomana la secreta por de travessar la trinxera social que divideix els bojos dels que estan en el seu seny. Aquesta radical condició camusiana d'*estranger* pertorba perquè ve d'un altre lloc, és un àlien, un ésser impredecible governat per narratives inquietants i inversemblants amb un codi semàntic que només ell coneix.

Estrès, depre o neu-
ra, són avui apòcopes
usuals en la parla po-
pular de malalties
mentals cada cop més
freqüents. Altres, en
canvi, estan marcades
amb l'estigma del re-
buig. Com l'esquizo-
frènia, una malaltia mental, com-
plexa en la seva etiologia però
amb un diagnòstic que avui
s'aborda des de diferents enfoca-
ments complementaris, terapèu-
tics i farmacològics, que per-
meten tractar-la. Però persisteix el
prejudici de l'esquizofrènic com
l'estereotip del *boig perillós*.

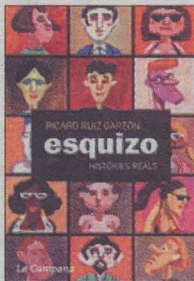
A *Esquizo*, versió catalana i revi-

sada de *Las voces del laberinto* (2005), Ricard Ruiz Garzón (Barcelona, 1973) aconsegueix traslladar al lector la vivència dolorosa de l'esquizofrènia elaborant literàriament les narracions d'alguns esquizofrènic i de les persones que els cuiden. Són relats crus de dolor, desordre i lucidesa. I també amb alguna ràfega d'ironia, com en l'*entrevista* a Radio

Nikosia, combatiu grup de malalts mentals que tenen tertúlia a la SER.

L'autor no es limita al relat testimonial, sinó que exerceix una eficaç voluntat de qualitat i calidesa literària, en diversos registres i estils. Recull, reinventa i elabora aquestes veus anònimes, les enllaça amb les d'episodis d'altres famosos *esquizos*, fa fins i tot una incursió a la mitologia clàssica, i crida a no caure en els

estereotips que s'adjudiquen, com un indeleble estigma social, a aquests malalts, éssers turmentats que fabulen una identitat que, potser, se'ls ha negat en la complicada trama/trampa de viure. La seva veu ressona a les pàgines del llibre.

ESQUIZO

Ricard Ruiz Garzón

Traducció:
Anna Casassas
Editorial: **La Campana**
Pàgines: **246**
Preu: **15 €**

FABRICIO CAIVANO

[llibros@elperiodico.com]